

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.Felelőszerkesztő és kiadó:
SCHULCZ IGNÁC.Szerkesztő:
KOPERNICZKY CORNÉL.

Előfizetési árak	
Egész évre	K. 5.-
Fel ötre	2.50
Hogyan ötre	1.25

— Egyes példány 10 filléért kapható —
SCHULCZ IGNÁC LAPTULAJDONOSAL.

Közegészségügyünk.

Egy Lévához hasonló kisebb-
szerű városban lakó előkelő állást
elfoglaló, volt iskolatársam látoga-
tott meg engem a múlt héten.
Igazán megiepődött az utcákat
széltében-hosszában borító aszfalt
és keramit burkolatával, szebbnél-
szebb házaival, fényes (!?) villany-
világításával, csinos városon. Majd
az iskolákat tekintettük meg s egy-
kettő kivételével úgy az iskolák
száma, mint azok, főképp a polgári
és elemi leányiskola — valóságban
bámulatba ejtette.

Az illető úriember állásánál — a
főleg a közegészségügyvel foglal-
kozik s így — nem hivatalos uton
lévén — privátim veszi szemügyre
s teszi tárgyává a vidéki városok
közegészségügyét szolgáló egyes
intézményeket.

Hála városunk derék orvosi kar-
ának, van szép kórházunk, tüdő-
betegeket gondozó intézete. Ezek
és ezekhez hasonló intézmények
arra való, hogy a betegség bár-
mely fokában az arra szorulókat
gyógyítást leljenek.

Csak a közelmúltban hallottuk
dr. Frommer Ignác és dr. Karafiát
Márius nagyrdekü előadásait, a
melyek azt célozzák, hogy az em-
beriség iparkodjék úgy egyénileg,
mint társadalmilag oly módon be-
rendezkedni, hogy a betegséget
elkerülje s ha már részben meg-
van, diadalmasan tudjon ellene
küzdeni.

A tudós főorvosok nemes céljak
elérésében mindent megtesznek.
A társadalom szívesen hallgatja
tanításait s többé-kevésbé kö-
vetik. A társadalom azonban, ha a
hivatalos támogatás hiányzik, bár-
miképp küzd is az emberiséget
emésztő és pusztító kórok ellen,
gyenge, ha hivatalos támogatásban
nem részesül, ha a nemes eszmék
terjesztőinek munkálkodása a hiva-
talos körök nemtörődőmségén szen-
ved hajótörést.

Vegyük csak szemügyre, hogy
a közegészség szempontjából mivel
rendelkezik nemes városunk? Csá-
tornázása? Nincs. Egészséges ivó-
vize? Nincs. Ezzel szemben még
a jó egészség előmozdítására szük-
séges szántói savanyvizet is meg-
akarják adóztatni. Sétaterünk?
Az nincs. Kiránduló hely felnőttek
és gyermekek számára? Az sincs.
És hány éve helyezik már el majd
a kő- és homokbányába, majd
lsten tudja hova a gimnáziumi
játzóteret? A városi bizottsági és
közgyűlési már porlepte jegyző-
könyvek ezeknek megmondhatói.

Nem vagyunk-e vaksággal büntet-
ve, midőn látjuk, hogy a szomszéd
megyeszék helyeknek csufolt
kis helységek kúrtupalotákat emel-
nek, a közegészség minden kivá-
nalmainak megfelelőleg, mi csak
főgimnáziumunkat eme szép és
gyönyörű kulturintézményünket
oly mostohán kezeljük, hogy saját
gyermekünk testi egészségének
előmozdítására még egy torna

csarnokkal sem látjuk el. Külön-
ben a torna csarnok aktái városi
levéltárunknak legalább felét fog-
lalják el. Nemzedék jön és megy,
de torna csarnok nincs. Van ott,
hol az állam emelt; a tanítóképző-
ben, s hol Báthy László lángléleke
emelte a leánypolgári iskolában,
de összes elemi iskolánk kénytel-
lenek a télitornatermet nélkülözni.

Vannak sporttelepeink is, ame-
lyek azonban a tanulóifjúság, ta-
noncok számára vagy nehezen
vagy egyáltalában nem hozzáfér-
hetők.

Mig rétjeinket viz, télen pedig
jégtakaró fődte, vigan fickándoz-
tak és koresolyáztak gyermekeink
ingyen, most a demokratikus kor-
szakban már a koresolyapálya is
csak egyes kiváltságosoknak, kik
fizetnek — mulató, szórakozó
helye.

Hogy álltok fürdőitekkel? kér-
dezte illusztris barátom.

Jobb erről hallgatni.

Van egy, a zsidó hitközség ál-
tal fentartott, három kádát tartal-
mazó közfürdő télen-nyáron való
használatra és Fertikó Józsefnek
is 1 vagy 2 kádja. Ugyebár a köztis-
tisztaságot és közegészségügyet
óriási mértékben képesek ezek
szolgálni?

A jó gazda nyáron annyit gyűjt,
hogy elege legyen neki a jövő ter-
mésig. Én azt mondom, hogy mi
is oly időszakban gondoskodjunk,
ha hamarjában gőzfürdőre még
szert nem tehetünk, hogy nyári

Dús raktárát fűszer és csemege árukban ajánlja

Kertész Lajos Léván.

hideg fürdőzésünk lehetővé tétessék.

Uszodánk?! Volt nincs. Tehát legyen!

Ki látta és ki halotta azt, hogy oly kaliberű város, mint Léva — még csak egy szerény nyári fürdővel, uszodával sem bírjon, ha csak a Kakóné kegyéből a malom turbina sábes árjával nem akarnak megküzdeni. Én nem elégszem meg azzal a cinikus kijelentéssel, hogy ott van a Perc, fürdők meg benne, aki akar, miköze a városnak ehhez? Felajánlotta az uradalom az uszodát. Nem kellett, drága volt. Nos, ha az drága, ami igaz is, tessék olcsóbbat, de uszodát teremteni. Nem pedig, mint sok mindenféle fölött, egyszerűen napirendre térni.

Nem tagadom, lehet fürödni az egész Percben annak, akinek fürdőkabinja van. A zsilip fölött rendőrileg tilos van. Helyes. Hol szabad a fürdés? A háromnegyed órányira fekvő libamalomnál. Ott, hol csakis fiúk fürödhetnek, ahol ruháik a fürdés ideje alatt különféle esélyeknek vannak alávetve. S a hely?! Milyen ez? Annak igazi megmondhatója azon négy-szögletes, orrotfacsaró láda kezelője, mely városunk utcáin korzózó közönségnek sétáját teszi oly borzasztóan kelemessé az est óráiban. Ez a lévai nyári fürdő. Nem szoltam itt még arról, hogy maga az uszás is egyik egészségügyi té-

nyező. Hol, mikor és ki tanítja azt? S nincs-e a gyermek élete a nyílt Percben való fürdőzés alkalmával veszélynek kitéve?

Egy szó, mint száz, helyezzük az állandóan s oly sok papirt elfogyasztott D és C táblázat mellé (En szívesen és örömet a C igazságos és méltányos táblázat mellett foglalok állást.) az említett közegészségügyi problémák sikeres megoldását is.

Azt hiszem az uszodakérdés megoldását első helyre tehetjük s utána sorozzuk gyors tempóban a többi. Ezek legalább magunk és gyermekeink egészsége fenntartása érdekében kamatos kamatot hoznak a vásártérre helyezendő s a közérkölesöt annyira előmozdító **korcsma** esetleges használatában.

Bányai Ferenc.

Öt világrész asszonyai.

Irta: Szikra (gróf Teleki Sándorné.)

Magyarországon még soha se volt olyan érdekes és tanulságos kongresszus, mint amilyen 1913. június havában Budapesten készült. A nők választójogi világszövetségének VII-ik kongresszusa ez.

Érdekes, mert öt világrész társadalmának színé-javát gyűjti össze fővárosunkba, és tanulságos, mert egészen új látókört van hivatva a magyar társadalom gondolkozásában megnyitni.

A magyar ember ugyanis eddig (tisztelet a kivételnek!) a nőket csak úgy — népdal

szempontokból tekintette, értékelte. A szerelmes ifjú muzikaszó mellett dicsérette „a barna kis lány csókra termett száját”, s őszintén elbusulta magát, ha alkalmá jött felsóhajtani, hogy „szép asszonynak jónak, jó járásu lónak, kár megöregedni . . .”. De már a férj, ha szóval tréfásan is, de akaratban nagyon is komolyan erősítette: „nekem olyan asszony kell, ha beteg is keljen fel, stb. stb. — Egész mulatságos szemelvényeket lehetne ilyen dalba kikristályosodott világ, — nem! háztáji nézetről összeróni. Mind azt bizonyítaná különben, hogy nálunk a nagy átlag felfogásban — a nő csak mint szerelmi objectum, mint házi butor, mint szükséges rossz, vagy pedig — jobban mondva: tehát — mint családtag bír létjogosultsággal. De zokon veszik tőle, ha eldifferenciázódott egy-éni életet mer élni. Ugy tartják helyénvalónak, ha megelégszik „önfeláldozó jó anya; önfeláldozó derék feleség; önfeláldozó gyermeke szüleinek, vagy pedig: igénytelen, szorgalmas és háromszor önfeláldozó „szegény rokon marad. Csak az Istenért! ne jusson észébe önállóskodni! . . .

Akik azonban az 1913-iki kongresszusra jönnek, azok már egytől-egyig tovább mentek követeléseikben, s azt mondják: a nő, ha körülményei úgy hozzák, ösztönszerűleg lesz önfeláldozó, — és: családtag, de kell, hogy egyéb is legyen, még pedig, és mindenekelett: teljes értékű egész ember. Ne csak kötelességtudó, hanem felelősségerzettel, öntudatosan, célirányosan a közérdeket is átértő, átérző, szolgáló, s így a tökéletese- és felé törekvő egyén.

Hogy ezt mind a választójoggal remélik megvalósítani? . . .

A háború.

Irta F. I.

— A Lévai Hírlap társaja. —

(Folyt. és vége.)

Sokszor hallhatjuk, hogy a háború szükséges rossz; olyan mint a járvány — mint mondani szokták — meggátolja az emberi nem tulsokasodását.

Téves felfogás! A föld tízszer annyi embert is eltartathatna, mint a mennyi tényleg felületen él. Az emberiség ösztönében meg is van ez a szaporodási törekvés, mutatja ezt a népmozgalmi statisztika, mely szerint a szülöttek száma állandóan jóval felülmúlja a halottak számát, de a háború intézménye mindig gondoskodik, egy kis érvágásról, mely a természetes fejlődést megakasztja.

Ki kell mondanunk, hogy nem a túlnépesség a baj, hanem az, hogy kevesen vagyunk! Kevés a munkáskez a földön — amint azt a mai viszonyok is bizonyítják — mert ha több volna, bizonyára boldogabb volna minden egyes család, sőt maga az egész emberiség is. Mert tény, hogy a béke érdekében fenntartott állandó fegyverkezés a militarizmus, a főoka a birodalmak romlásának és ennek következtében az egyesek boldogtalanságának.

Sok időbe kerülne, hogy felsoroljam

minden országnak négyzetkilométernyi lakosságát, csak annyit érintek, hogy vannak országok a hol 70—80—100 lakos esik egy négyzetkilométerre. De viszont vannak országok, melyek éppen oly kedvező földrajzi fekvésűek pl. Északamerika, éghajlata, földje olyan — jobb — mint miénk és mégis minden négy-szög kilométerre 6 lakosa van. Természetes, hogy a föld is miveletlen marad.

Nem hogy szükséges rossz a háború, hanem egymagában véve ártalmasabb, mint a világ minden csapása, mert belőle származnak a kolera, pestis és mindenféle ragályos betegségek, egyesek és családok gyász, tönkretűtés, ipar és kereskedelem megbénulás, tudomány visszaesése, családok és nemzetek romlása.

De mindezeket kivül a leghűbb és legtanulságosabb képet bizonyára a nemzetek budgetjei nyújtják arról az emberi vad ostobaságról. Felette érdekes, hogy miként meríti ki anyagilag az emberiség önmagát, csak azért, hogy önmagát pusztítsa.

Hogy hivatalosan és illemmel leldőssük egymást, ahhoz pénz kell, nagyon sok pénz. A nemzetek felemelt és folytonosan nagyobbodó adói nem fedezik ama költségeket, melyekbe az emberi csapatok lelészárlása és a lelészárlásra fenntartott hadseregek kerülnek.

Európa minden évben 6 milliárdnál többet fizet gyermekeinek vére ontásáért.

Lássuk a példákat.

Az amerikai háború (1863—64) csak 28 milliárdba került.

Európa és Amerika művelt nemzetei a krimiai hadjárat (1854—55) az utóbbi francia—porosz háborúig (1870—71) 50 milliárdnál többet adtak ki a hadi budget címén, mint rendes kiadást, sőt többet, mert a statisztika a budget hadi célokra fordított tételeit 120 milliárdban tünteti ki. A mult század összes hadügyi budgetje 200 milliárdra tehető, és ezenkívül van még családok szivszaggató gyász, falvak, városok, közzgazdaságok pusztulása, a nemzetek erejének benuléása.

Ennek a mesés összegnek csupán egy részéért régen be lehetett volna hozni az ingyenes iskoláztatást, minden irányban vasuti hálózatot lehetett volna huzni, el lehetett volna törülni minden vámot, fogyasztási adót és minden közkereskedelmi nyűgöt, meg lehetett volna gyógyítani minden nyomort, mely nem a lustaságból vagy bünből ered stb. stb. Boldoggá tehetjük volna magunkat és nem akartuk, hogy azok legyünk.

Ha egy gyermek azt tenné a családban, amit a művelt nemzetek kormányai tesznek a nagy emberiség családjában, elzártnók, vagy javítóintézetbe tetetnők. Semmi áron

— Hát igen.

Mert nem azon mulik, hogy a nőnek nincs választójoga, hanem azon, hogy azt a választójogot megtagadják tőle.

Maradíságból? Csökkönyöségből? Előítéletből? Félelemből? Indolenciából? Irigységéből? Bosszúból? vagy rosszul alkalmazott gyámkodásból teszik-e? nem kérdelem, de tudom, hogy ma már mesterséges és mesterkelt és azért napról-napra kegyetlenebbé válik az a gát, amit a nők politikai felszabadítása útjába tesznek. Mert mivel lehet felnőtt, iskolát végzett, józan ember-től megtagadni azt, hogy hazája törvényei-be — azokba a törvényekbe, melyeket neki is tisztelni kell, melyek adott esetben őt is épen úgy sujtják (bár soha sem védik úgy, mint honfitársait) — ha azokba beleszóllást követel? Mivel lehet azt tőle megtagadni? Azzal, csakis azzal, hogy odatalják, odasorozzák, odakényszerítik a nőt a hülyék, a gonosztevők és a kiskorúak szegycsoportjához... És tényleg ez az a gát, amelyet a férfiak valószínűleg hálából mindazért az évszázadrezdes hűségért, odaadásért, lelkes bátorításért, amelyet aszony-tól kaptak, — a nő felfelé törekvő haladásának útjára vetnek.

Bizonyosságul ime az 1897. évi XXXIII. törvénycikk 5-ik szakasza: „Az esküdtek jegyzékébe nem vehető fel az, aki nyereségvágyból elkövetett bűncselekményért volt elítélve, aki hivatalvesztésre, vagy politikai jogai gyakorlatának ideiglenes felfüggesztésére volt elítélve, — aki szabadságvesztés végrehajtása alatt áll, aki ellen büntvíg-szállat folyik, vagy vád alá van helyezve, aki csőd, gyámság vagy gondnokság alatt van, aki testi vagy szellemi foglalkozás-

miatt az esküdöt kötelességeit teljesíteni nem képes, — és a nő, bárha a törvény előírta minden minősítése meg is van.

Ugyanezen az alapon tagadják meg tőle a választói jogot is.

Amit e paragrafus mellé mint indokolást felhozunk, — hogy: „az asszony elhanyagolná gyermekeit, ha (öt évben egyszer, egy napra!) elmenne szavazni“, vagy hogy: „a választójog végeredményben vallásiatlan-ságra tanítaná őt — vagy (ez a legcsodabogarasabb!) hogy: „a választói jog egyértelmű nála a szabad szerellemmel“. . . ezeket úgy hiszem egytől-egyig csak mint curiósumot érdemes meg is említeni. Tehát, nem e mende-mondák ellen, hanem a fen-tebb idézett paragrafus ellen kell küzdenünk.

Mert nem igaz, hogy a nő — eo ipso, már neméni fogva — olyan veszedelmes, mint a gonosztevő, olyan ostoba, mint a kretin és olyan megbízhatatlan, mint a kiskorú (vagy kiskorosított).

Nem igaz.

De, ha igaz, akkor miért szenvedjen el épen olyan elbirálást, épen olyan bűnhődést, épen olyan semmibevételt és épen olyan „kordába tartást“, mint azok? Akik arra a kongresszusra jönnek, egytől-egyig belátják, hogy ha ez így is volt eddig, — nem lehet így ezután, mert a nő is kinőtt a kiskorúsággal járó kényszerek alól, épen úgy, mint ahogy annakidején a rabszolga és a jobbágy kinőtt. — Akiket az a kongresszuson látni fogunk a Zelma Lagerlöfök, az Olive Schreinernek, a Mme Curiek fényes bizonyosságai annak, hogy a nő követelheti mindazokat a jogokat, melyek az egész embert megilletik.

Ezek között a jogok között első helyen

áll, tulajdonképen a kulcsa valamennyinek a választói jog.

Ezért küzdünk érte; és e küzdelmünk eddigi eredményeiről fog az 1913-iki kongresszus beszámolni. De szóba fognak ott jönni mindama kérdések, melyeknek megvalósítását akkorra remélik, ha a törvények készítéséhez joga lesz az asszonynak is tanácscsal, munkával, eszmével és eredménnyel hozzászólani. Tehát szóba fog jönni mindaz, ami az asszony és a gyermek sorsát érinti. Anya és gyermekvédelem, az iszákosság elleni küzdelem, a fehér rabszolgaság égető kérdése, a női munkabér szabályozása stb. stb. Ezért nem kételem, hogy a kongresszus még azokat is érdekelheti, — és kell, hogy érdekelje, — akik a nők választójogát ellenzik, vagy nem foglalkoznak vele. De még más okból is kell, hogy a magyar társadalom a kongresszusról érdeklődjék, az, hogy több ezer idegen jó ez alkalommal hazánkba.

Hogy azt megösmérje, hogy azt megszerese: *tőlünk függ!*

Ha a magyar társadalom mellénk áll és azt mondja: „A magyar vendégszeretet mindnyájunk erénye, aki tisztességes ember hazánk határát átlépi, — bármi járattan van is — az mindnyájunk szívesen látott vendége... akkor a kongresszus olyan fényesen fog sikerülni, amirehasonlót még soha sem látott a világ.

Es olyannak is kell annak lenni, hogy mindnyájan büszkék lehessünk magyar mitovtunkra.

De hogy ez így legyen, ahhoz az erkölcsi támogatás mellett anyagi támogatásra is van szükségünk; mert hiszen nyilvánvaló, hogy annyi vendéget tisztességgel el-

sem engednők meg, hogy cselekvési szabadsága legyen.

A fáradságos és terhes munka már régóta nem elég forrás a nagy terhek fedezésére. Állandóan kölcsönre van szükség, kölcsönre, ami azt teszi, hogy a jövő rovására él az emberiség a jelenben. Európa és Amerika államadósága a mult század végén 98 milliárd volt. És még állandóan nagyobbodik és nagyobbodni fog mindaddig, míg a nemzetek csődöt nem mondanak. Az emberiség kebelében a kult összes nemzetek államadósága a mult század végével 130 milliárd, és hogy ma sem kisebb: az bizonyos. Ennyivel tartozik az emberiség önmagának.

És miért ez a eszeveszett költsékezés, rengeteg adósság, a közterhek óriási emelkedése?

Azért, hogy elvigyék a munkászeket, az emberiség virágát — egészségtől duzzadó erőt egymást gyilkolni; azért, hogy munkálatlanul maradjon a föld; azért, hogy a köznyomor annál nagyobb és nagyobb legyen.

Mint hogy a háborusdi tulajdonképen a nemzetek véreben van, vajjon remélhetjük-e komolyan, hogy lesz idő, fog jönni kor, melyben az emberiség befogja látni (a saját ostobaságát) melyben a népek, érett kort érve, beszűntetik bolygónkon a háború rút intézményét, melyben a felvilágosult emberiség végre valahára rá fog találni boldog-

ságának igazi feltételeire? Nem. Az ember úgy van teremtve, hogy szüksége van feljebbvalóra mely rendelkezik vele.

Még jó hosszú ideig minden 100-ból 99 ember azt fogja vitálni, hogy az egymás lemeszárítása helyes dolog és a századikat, a ki azt tagadja, elmaradottnak fogja tartani. — Hiszen eltörölni a világ minden hadseregét, lerombolni a világ minden kasszárnyját — ugyan mit gondolnak önök? — az lehetetlen!

Lehetetlen? És miért? Lehetetlen, hogy a parasztot megahagyjuk keje mellett, a kézművest műhelyében, gyárban, a napszámost szolgálatában, a tanuló könyve mellett, a hivatalnokot családjában? Lehetetlen, hogy az emberiség végre lerázza borzalmas nyűgét, boldog életet éljen? Lehetetlen... valóban az... mert az emberiség mindig büszke lesz arra, hogy „hadügyminisztere“ van.

És mégis talán van remény, hogy a viszonyok változni fognak. Ha figyelembe vesszük, rájövünk, hogy a mai ember és asszony nem az, aki régen volt. A szellemes a test előkelősége megfinomult. Az izmok kevésbé erősek, de az idegek jobban kifejlődtek. A modern férfi kevésbé maszszív, kevésbé nyers, észrevehetőleg az agyvelő uralja. A modern nő művészibb

finomabb, e mellett fehérebb is, haja hosszabb, gondozottabb, tekintete tisztább, keze kisebb, közönye ingerlőbb. Néha megakad az a haladás, de csak pillanatra, általában az emberiség egy benső, öntudatlan vágya visz bennünket a jobb, az ábránd, az eszmény felé. Mindig keressük valamit, hogy mit, azt senki sem tudja. De lelkesedünk és a lelkesedés tovaragadja az emberiséget egy mindig emelkedetebb értelmi állapot felé. Kielégítve sohasem vagyunk.

Az agyvelő és a test folyvást előre tör. A tagok gyakorlása fejlesztő hatással van rájuk, míg ennek elhanyagolása határozottan bénít. Annnyira, hogy egy korszak erkölcsi egyéneknek szobraitól meg tudjuk határozni. Bár ma még látszólagos valószínűséggel fenáll az elv, hogy „az erőszaknak elsőbbsége van a jog fölött“, de már emelkedetebb lelkek érzik, hogy ez teljesen hamis axioma. Fog jönni idő, melyben nem lesznek sem hadseregek, sem háborúk; melyben szegényleni fogják az emberek, hogy csak a kormány fenntartásáért dolgoznak; és a melyben a felszabadult emberiség szabadon fog fölélegzeni, lerázza magáról és a szemétdombra dobja a hadi budgetnek köntösét.

Sajnos, hogy ez a boldog idő körülbelül 100 ezer évre tehető, amikor már a mi harcias kedvünk régesrégén nyugalomra tér.

látni, tenger pénzbe kerül. (Igaz, hogy óriási összeget fog kitenni, — a mi költségeink százszorosát is az, amit az a több ezer ember hazánkban elkölt.) Ezért nagyon kérek mindenkit, aki e sorokat olvassa, hogy bárminő álláspontban legyen is a női választással szemben, — nemzeti renoméink érdekében legyenek segítségünkre! Adjanak! Gyűjtsenek! Filléreket, koronákat! (Adományok gróf Teleki Sándorné ömlesztősága *Ujlátrafüred*, Szikraház címére küldendők. Ahogy jó. Ahogy lehet. Ahogy bárki is könnyen teheti, adhatja. Csak egy kis jóakarát, csak egy kis megértés, — és máris óriási lépéssel visszük előbbre ügyünket. És ugye meghallgatnak? Adnak? Sikerül a kongresszus? Hogyne sikerülne, mikor annyi asszony akarja? Amit pedig asszony akar, azt Isten is akarja.

HIREK.

A dalorók.

S hogy jött az éjjel néma csendje
A fáradt költő pihenni tért;
Aludni jobb, mint ébren lenni
Ok nélkül, étlen, semmiért.

S hogy elaludni készült épen
Egyszerre kint zörren a zár
Felfigyel és tisztán hallja;
Ott kint valaki lopva jár.
A költő halkán nevetett egyet,
S befordult nyugodtan a falnak
S elmélkedni kezdett csendbe szépen.
Hogy az ott kint vaj' mit akarhat
Hitelező? az nem jár éjjel,
Hogy vendég? nem, az nem lehet...
Nincs más megoldás, mint hogy nála
Valaki, tolvaj, betörhetett.
S hogy kint a zaj még egyre tartott
Sőt befelé jött s közelebb,
A költő lehunyta szempilláját
S magában csendben nevetett:
— Ó, jámbor lélek, szólt magában,
Vaj' mit kereshet itt sötétben,
Mit is kutathat itten éjjel,
Sötétben éjjel, meg nem értem!
Fényes nappal, napvilágon
Hiába hányszor turtam át,
Hányszor kutattam e szobának
Mindegyik apró zeg-zugát
Törjön be hát és keressen bátran
Sőt találjon is, ha tud! Ha tud!
Igy szólt nyugodtan, sőt: több, bátran
A költő szépen elaludt!

— A bars megyei gazdasági egyesület évkönyve az 1912. évről nem sokára kikerül a sajtó alól. Az évkönyv — *Krajcsik* Jenő egyesületi titkár szerkesztésében jelenik meg — a naptári részen kívül az egyesület működésének múlt évi beszámolóját és a folyó évi munkaprogramot s ezenkívül sok hasznos tudnivalót foglal magában a gazdák számára. Az évkönyvet az egyesület tagjai ingyen kapják meg.

— Alapítvány. Goldstein Henrik helybeli kereskedő „Goldstein Henrik és neje, szül. Adler Róza” névre ezer koronás alapítványt tett a Stefánia árvaház számára.

— Kiténtetés. A kereskedelmi miniszter *Stósius* Ernő nyugalmazott Máv főellenőrt, a lévai vasúti állomás volt főnökét, negyven évi hű szolgálatáért díszéremmel és elismerő oklevéllel tüntette ki.

— Kazy József — báró. A király *Kazy* József földmívelésügyi államtitkárnak és törvényes utódainak, közszolgálatban sok éven át kifejtett működése elismerésül a bárói méltóságot adományozta. Az új báró az ósrégi garamveszelei Kazy család sarja — néhai volt főispánunknak öccse — Nemesoroszin született. Egyik nagy érdeme a felvidéki népsegítési akció szervezése. Kiténtetésének híre Bars megyében őszinte örömet kellett.

— Államsegély a katonai szolgálatra behívottak családtagjainak. A minisztertanács elhatározta, hogy az 1912—1913. években tényleges katonai szolgálatra behívott, illetve visszatartott hadseregbeli (haditengerészeti) és honvédségi nem tényleges állományu legénység gyámoló nélkül maradt családtagjai segélyben részesüljenek. E határozat alapján a segélyre jogosult családok összeírását rendelte el a honvédelmi miniszter.

— Kiténtetett munkás. A kereskedelmi miniszter *Tomázy* János kazánkovácsot, aki *Kachelmann* Károly és fia vihneyi gépgyárának szolgálatában 47 évet töltött el példás módon, elismerő oklevéllel és 100 korona pénzbeli jutalommal tüntette ki. Az oklevelet a vihneyi kaszinó nagytermében a munkásság és a gyár tisztviselőinek jelenlétében *Kachelmann* Károly adta át szép beszéd kíséretében a kiténtetett derék munkásnak.

— Bő termésű esztendő lesz, ha a husvét korán esik, mondja egy régi közmondás. Ha ez igaz, akkor az idén fölötté gazdag év köszönt az emberiségre, mert március 23-án lesz husvét, tehát olyan korán, hogy korábban már kívánni sem lehet. Husvét eddig legkorábban március 22-ére esett, 1818-ban fordult ez elő, azelőtt pedig csak 1761-ben és 1693-ban. A mi évszázadunkban és a legközelebbi két évszázadunkban egyáltalában nem fordul elő majd hasonló eset, hanem csak 2285, 2353 és 2437-ben. A husvét idei dátuma is igen ritka. Az elmúlt évszázadban mindössze csak kétszer esett március 23-ára: 1845 és 1856-ban. A legközelebb 2160-ban, 2228-ban, 2380-ban és 2532-ben ismétlődik majd ez az eset. Hogy a mi utódaink valóban az említett időpontokban ünneplik-e meg majd a husvétot, az kétséges, mert tudvalevőleg régóta mozgalom van folyamatban, amely azt célozza, hogy a husvétot meghatározott napon tartsák meg.

— A vidéki rendőrség államosítása. A belügyminiszteriumban már befejezték a vidéki rendőrség államosítására vonatkozó

tanácskozásokat s megállapodtak az államosítás tervének keresztülvitelére. A kormány az a szándéka, hogy még az idei ülészakban törvényjavaslattal terjeszt a képviselőház elé hogy lehetőleg már a jövő év elején az egész országban megvalósítható legyen az államosítás.

— Rendszabályok az italmérsi engedélyek körül. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben többek között arról is rendelkezik, hogy: szatócüzletben korlátlan kimerést nem szabad gyakorolni. Gyakran merült fel panasz, hogy olyan engedélyesek, akiknek korlátlan kimerése szatócüzletükkel van ajtó által összekötve, a korlátlan kimerést a szatócüzletben is szabadon gyakorolják. A miniszter szigorúan elrendeli, hogy szatócüzlet melletti helyiségre korlátlan kimerési engedély kiadását kerüljék el a pénzügyigazgatóságok, de ha ilyet kiadnak, akkor a legszigorúbb ellenőrzést el ne mulasszák. A miniszter azt is megparancsolta, hogy italmérsi engedélyt csak akkor adjanak ki, ha az engedély kiadása közszükségleti szempontból feltétlenül szükséges.

— Vámosladányiak serelem. Múlt számunkban hírt adtunk a bars megyei gazdasági egyesület közgyűléséről, ahol a többi közt Vámosladány község átíratát is tárgyalták a Perc csatorna kitisztítására vonatkozólag. Erre nézve Vámosladányból most a következő értelmű sorokat kaptuk: A vámosladányi átírat nem a parttulajdonosokat hibáztatja és nem órájuk akarja szorítani a Perc csatorna kikötését és rendezését. Eppen a parttulajdonosok intézték az átíratot az egyesülethez. A vámosladányi Perc menti birtokosoknak az a sérelmük, hogy egyesültek a Podluzsankát és Szikincét szabályozó társulattal, meg vannak terhelve árterí adóval, miként a Podluzsanka és Szikince-völgyi birtokosok, s épp Vámosladány község határában mintegy két kilométer hosszúságban *érintetlenül hagyták a Perc csatornát*, még azon iszapot sem kotorták ki belőle, amit nagyrészt a Podluzsanka hegyi patak hordott bele.

— Gazdakörök szervezése megyénkben. A Bars megyei gazdasági egyesület tervbe vette, hogy lehetőleg a vármegye minden községében ezen év folyamán gazdaköröket szervez, költségeire pedig a kormánytól anyagi segítséget fog kérni. Továbbá minden ilyen kör részére népkönyvtárért fog folyamodni a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a falvak népe a hasznos könyvek olvasásával ismereteit gyarapítsa. Az eszme igen szép, mert ez a falvak kulturáját fogja emelni. A gazdakörben nagyon jól ellehet vetni azt a magvat, melyből az elhanyagolt állapotban, sok helyen piszkokban leledző szegény falvak helyén, csinos, rendezett és tiszta községek támadnak s népe anyagi jóléte felvirul. A könyvtár kiadja a Genovéva érzélgős és Sobra Jóska igazgató történetét, mely a falusi mestergeren-

dákon található s téli esteken sorba járja az összes házakat. Mennyivel ideálisabb, szebb állapot lesz az, amikor minden faluban ott lesz a száz kötetből álló csinos könyvtár, s a mai ponyvaregények s rémolvasmányok helyett a magyar irodalom gyöngyei elégitik ki népünk szellemi szükségletét. Azonban még mást is várhatunk a létesítendő köröktől. A gazdasági kultúra terjesztésén kívül létnevelő községeinkben, már ott ahol arra szükség lesz, a gazdasági köröknek kell lenni a magyar állameszme fontartóinak, védőinek a pánszláv agitációval szemben!

— **Hogyan pocskolják a munkásbiztosító pénzt?** A *Lévai Örökös* tegnap megjelent számában van egy közlemény, mely azt tartalmazza, hogy a lévai kerületi munkásbiztosító pénztár január 16-án megválasztott igazgatójának (Tuka Antalnak) három havi szabadságot adott — *fizetési járulékkal*. Ezután a következő kérdést teszi föl: „Kinek a kedvéért pocskolják a munkásbiztosító pénzt ilyen fejtellenül? Kérdések ezek, melyekre már ideje volna feleletet adni a vezetőségnek”. — E közleménynek a tartalma merő tévedésen alapul; az újonnan megválasztott igazgató (Tuka) még mindig a selmec- és bélabányai munkásbiztosító igazgatója, mint ilyen, *onnan kapja fizetését is*. A való tényállás az, hogy Tuka betegsége miatt nem foglalta el igazgatói állását a lévai m. b. pénztárnál, s a pénztár igazgatósága három havi haladékat adott neki a belépésre, — *de fizetés nélkül*. A munkásbiztosító pénztár pénze sok szegény embernek keserves garasa, nem dobálózunk azzal úgy, mint azt a közlemény írója gondolja. A gyanúsítást tehát kereken visszautasítjuk. Léva, 1913. febr. 28. *Koperniczky Cornél* f. b. jegyző.

— Az Erzsébet leányegyesület március 2-án fél hat órakor összejövetelt tart.

— **Tombola lesz a Fertikó kávéházban**, ma, szombaton este, s elmarad a mozi előadás. (Vasárnap azonban meglesz tartva.) Tombola jegyek ötven fillérért válthatók.

— **Fősorozás a lévai sorozó járásban.** Az esztergomi hadkiegészítő parancsnokság értesítette az illetékes helyi hatóságokat, hogy a fősorozást ápr. 4—5—7—8 napjain tartja meg a lévai sorozó járás székhelyén Léván.

— **A vármegye központi választmánya** az orsz. képviselő választások 1913. évi névjegyzékének összeállítására érdeklődés szűkös intézkedések megtételére március 1-én ülést tart.

— **Ragados állapotbetegség** — a tegnap megjelent hivatalos kimutatás szerint — vármegyénk 15 községében uralkodik.

— **Március 15-ikének évfordulóját** a szokott pompával üli meg az idén is Léva város közönsége. A polgárság az ünnepély rendezésének megbeszélésére vasárnap d. e. fél 12 órakor értekezletet tart a városháza nagytermében, melyen minden érdeklődő résztvehet.

— **Kovács Andor kabaréja** Léván. Kovács Andort, a bpesti Royal orfeum volt művészt a lévai közönség már előnyösen ismeri egyik előbbeni színi szezonból. Kovács most saját társulatával két előadást rendez (szerdán és csütörtökön) a Vigadóban. A társulat tagjai Kovácson kívül: Kovács Andorné, Szécsy Etta, Balogh Irén, Csillag Szerén és Harsányi Rezső. Műsoron csupa szell mes új tréfa, olyan aktuális dolgok szerepelnek, mint *Désy kontra Lukács, Ki lehet választó? A családi pótlék, Opera, népopera*, stb. A családi jellegű két estélynek bizonyára meglesz a sikere s Kovács újból meghódítja a lévaiakat.

— **Nyilvános köszönet.** A Lévai Takaré- és Hitelintézet a helybeli főgimn. Segítő Egyesületnek 50 koronát adományozott, amely kegyes adományért hálás köszönetet mond az igazgatóság.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Lévai Takaré- és Hitelintézet 30 koronát küldött a Lévai Izraelita Nőegyletnek. Fogadják nevezett pénz-intézet tekintetes igazgatósága nemcsak lelki adományért az egylet leghálósabb köszönetét. Deák Adolf titkár, Dr. Frommer Ignácné elnök.

— **Ügyvédi irodanyitás.** A közbecsülésnek örvendő Steiner Ignác lévai nyug. igazgató tanító egyetlen fia dr. Steiner Ármán e héten kiváló sikerrel letette az ügyvédi vizsgát s Budapesten, hol már 15 éve működik, V. Alkotmány-utca 21. sz. alatt ügyvédi irodát nyitott. Sok szerencsét kívánunk városunk szülöttének!

— **Tüzeset.** Szombaton este Léván kigyuladt a Handler-féle ház udvarán épült istálló. A tüzet, mielőtt az elharapódzott

voina, a tűzoltóságnak a közönség támogatásával sikerült eloltani. A megtartott tűzrendőri nyomozás a tűz keletkezésének okát nem tudta kideríteni. A róla szóló aktákat átadták a járásbírósnak.

Jókarban lévő

Zongora

olcsón eladó, Rákóczi utca 27.

1310/1913 szám.

Meghívó!

A magyar szabadság és függetlenség ujra ébredésének — 1848 márczius 15-ik napjának — évfordulója közeledik, hogy ezen nagy nemzeti ünnepet Léva város népe is megülhesse, ezért annak megbeszélésére a városház közgyűlési nagytermében 1913 évi Márczius 2-ik napjának — vasárnapnak — d. e. 11^{1/2} órájára értekezletet hívok össze, melyre a 48-as bizottságot, valamint az érdeklődő hazafias polgárságot tisztelettel meghívom.

Kelt Léván, 1913 évi február hó 28-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

Kovácsműhely

május hó 1-től kiadó.

Bővebbet Vojnarovszky vendéglősnél.

NAGY TOMBOLA

lesz SZOMBAT este a

Fertikó kávéházában

értékes tárgy. Egy tombola 50 f.

Vasárnap d. u. és este 8 órakor

ÉRDEKFESZÍTŐ MŰSOR

lesz bemutatva a színházban.

Meghívó.

A „BARSMEGYEI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

t. c. részvényeseit az 1913. évi március 16-án délelőtt 10^{1/2} órakor Aranyosmaróton a „Bars megyei Népbank”
saját helyiségében megtartandó

rendes évi közgyűlésére

tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés elnökének választása és a jegyzőkönyv hitelesítésére vonatkozó intézkedés.
2. Az 1912. évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés tárgyalása és a mentvény megadása.
3. Rendelkezés a tiszta jövedelemről.
4. Két igazgatósági tagnak és felügyelő-bizottság tagjainak választása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai fizetésének megállapítása.
6. Esetleges indítványok.

Azon tisztelt részvényeseket, kik a közgyűlésen szavazati jogukat gyakorolni kívánják, felkérjük, hogy részvényeiket a
zetünk főpénztárába, vagy fióktelepeinknél legkésőbb 1913. március hó 15-ig bezárólag — elismervény ellenében — letéteménye
sziveskedjenek.

Vagyon.

Mérleg-számla 1912. évi december hó 31-én.

Tétel

Pénztár	169838	19	Részvénytőke (15000 darab részvény á 200 K.)	3000000	—
Póstatakarékpénztárak	73836	30	Tartalék-alap	150000	—
Osztárk-Magyar Bank	70079	15	Intézeti házártékek leirási alapja	25000	—
Váltók. Központ 3922840 75			Rendelkezési és jótékonyági alap	3878	20
Léva 2887460 —			Betétek Központ 4339650 71		
Verebély 1683348 60			Léva 1908457 14		
Nagysalló 259913 —	8753562	35	Verebély 776891 83		
Jelzálogkölcsonők Központ 1425967 80			Nagysalló 493691 35	7518691	09
Léva 1783854 14			Visszleszámítás	3293295	19
Verebély 749528 44			Engedményezett törlesztéses kölcsönök	1026022	66
Nagysalló 121861 18	4081211	59	Engedményezett jelzálog kölcsönök	801646	76
Törlesztéses kölcsönök	1103337	76	Fel nem vett osztalék	1923	87
Értékpapírok és kamatai	1427391	20	Átmeneti kamatok	124447	77
Intézeti házak	124075	13	1911. évi nyereségmaradvány	128	83
Szentpéteri birtok vételár részlete és befektetése	146458	51	1912. évi nyereség Központ 153839 15		
Óvadék	12050	—	Léva 56519 23		
Áruosztály és átmeneti számlák	127845	36	Verebély 23529 56		
Visszleszámítás után előre fizetett kamat	29978	52	Nagysalló 5348 10	239236	04
Átmeneti kamat	64606	28			
	16184270	34		16184270	34

AZ IGAZGATÓSÁG:

Szent-Iványi Oszkár
elnök.

Keltz Gyula
alelnök.

Dombay Vilmos
alelnök.

Mailáth István
alelnök.

Pető Bertalan
vezérigazgató

Dr. Ardó Sándor
Dr. Adler Gyula
Dr. Balásfy Géza

Dr. Balog Sándor
Dr. Belicza Pál
Dr. Demény Gyula
Huberth Vilmos

Knapp Dávid
Pető Albert
Pollák Zsigmond
Rác János

Dr. Rudnyánszky Titusz
Szent-Ivány Egon
Dr. Weisz Zsigmond Léva

A felügyelő-bizottság az értékeket leltározta, a mérleget megvizsgálta és az üzleti könyvek
összegegyeztetvén, minden tételében megegyezőknek találta.

Aranyosmarót, 1913. évi január hó 21-én.

Pintér Károly
elnök.

Csernik Alajos

Rakovszky István

Kolcsányi Géza

Dr. Rajczy Kálmán
jegyző.

Singernél

Singernél

Singernél

mindenkor jutányos áron és a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett kaphatók.

Üzletem nagyobbításával — tetemes kiadásokat nem sajnálva — a t. vevőközönség igényeinek kielégítésére törekedtem, kérem szíves pártfogását és üzletem jóindulatú támogatását.

Kiváló tisztelettel

SINGER IZIDOR

Léva — Főter (a városháza épületében).

KÁLMÁN FERENCZ

műbutor asztalos

Zsarnóca, Bars megye.

Raktáron tart saját készítményű legújabb stílyú szobabutorokat, háló, ebédlő és konyha berendezéseket, diványokat, valamint az összes elképzelhető butoroknak legolesőbb bevásárlási forrása.

Butort saját butorszállító-koesiján bárhová házhoz szállít. Pontos és gyors kiszolgálás. Kívánatra

rajzokkal bírhol megjelenek.

Pártoljuk a magyar ipart.

Megérkeztek

tavaszi újdonságok

Malin csipke kelmék Mtr. K. 2.20-tól feljebb

„ csipkék és betétek **0.40-től** „

Val. „ és betétek **0.04-től** „

legújabb gyöngy motívok és betétek arany és ezüst gyöngy rojtok nagy választék béli készletükben és leggyöngyben valamint kész női bluzokban

smocking ingek. és nyakkendők
legjutányosabban beszerezhetők

LINK BERNÁT

ujjonnan megnyitott úri és női divat üzletében

Kálmán Palota

(Kosúth Lajos tér)

Steiner Sándor

órák és ékszerész.

Lé an, Városi szálloda épületében.

Dús arany és ékszer raktár.

Mindenmü arany és ezüst ékszerekben, valamint arany, ezüst és nikkél órákban.

Nagy raktár Omega óra különlegességekben.

Ajánlom valódi ezüst és china ezüst dísz tárgyait, ugyszintén ezüst evőeszközeimet.

Szép választék inga órákban.

Használjunk!

KABINA-féle!

Viasz

színszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb egyszerű átdörzsölése ezzel, felér más szappannal való 3-szoros átdörzsöléssel

Tisztaságért szavatosság!

Szíves tudomására adom a t. közönségnek, hogy túlhalmozott szövet raktáromban nagy választék áll rendelkezésére különböző férfiszövetekből,

Egy férfiltönyt

a legfinomabb ANGOL vagy hazai kelméből ami ezelőtt 80 kor. volt, most 50—55 koronáért állíthatom elő, készpénz fizetés mellett. Kérem tehát a rendkívüli kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét még a készlet tart ilyen előnyösen nálam beszerezni.

Kiváló tisztelettel
Borcsányi Gyula
 férri szabó.

HANNA

vetőárpa eladó a lévai
uradalomban. * Ára
22 korona métermázsánként.

Asztalos tanulóknak
egy ügyes fiu felvétetik

Agárdy Sándornál
Léva, Teleky-utca.

BRÁDY-féle

GYOMOR-CSEPPEK

ezelőtt Máriacelli cseppek
főbb, mint 30 esztendő óta így beváltak,
hogy nélkülözhetetlen minden háztartás-
ban. E cseppeknek utólrhetőenül jó ha-
tása van emésztési zavaroknál, azután pá-
ratlan **gyomorrontás, gyomorégés,**
**székrekedés, fej- és gyomorgör-
csők, emolygás, azedülés, álmat-
lanság, kólika, vérzegénység,**
— sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerháznál. Egy nagy
üveg K 1.60, kis üveg — 90 fillér, 6 üveg-
et K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80, be-
küldése után kúdi franco.

BRÁDY K. gyógyszerháza

a „Magy. Királyhoz“ BECS.
1., Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ugyeljenek a védjegyre, amely a máriacelli
Szent Mária ábrázolja, a vörösruinú csoma
golásra, s az aldiásra, amely az oldalt
levő kép másolata és utasítunk vissza
minden utánzatot.

Kiskálnán 3 szobás lakás mellék-
helyiségekkel március 1-től kiadó.
Bővebbet Szauer Izidor és Mór
cégnél Léván.

KOVALD fest, tisztít.

Kovald Péter és Fia,

Budapest cs. és kir. szabadalmazott kelme-, fonál-
és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó gyárának
képviselőt az itteni piacon új üzlethelyiségben
Fischer Natál házában Grotte céggel szemben,
folytatólag gyakorolom.

Amikor ezen vállalkozásomat a t. közönség figyel-
mébe ajánlom, további szives számos megbízását ké-
rem, melynek legfontosabb eszközését sürgősen
foganatosítom.

Tisztelettel
PINTÉR JÓZSA
női divatterme.

KOVALD fest, tisztít.

Gyerünk Schulczhoz
levelőpapirt vásárolni.

ÁBRAHÁM PÁL

URISZABÓ LÉVA,
BOTTKA-U. 15. ♪

Tisztelettel értesíti a n. é. kö-
zönséget, hogy a tavaszi- és
nyári szövetek már megérkez-
tek és nagy választékot tart be-
lőlük raktáron. Mintagyűjtemé-
nyével kívánatra házhoz megy.

MODERN

háza a Mángorló utcában (17. sz.
4szoba, konyha, fürdőszoba, kamra,
pince, üvegezett folyosó, mellék-
épületben cselédszoba és mosó-
konyha, parkirozott udvar, gazda-
sági udvar, kis zöldseges kert,
kut az udvaron, május 1-től bé-
readó esetleg eladó. Feltételek
Tokody Imre vendéglősnél tudha-
tók meg.

Hirdetéseket

jutányos áron

felvesz a kiadóhivatal.

A hirdetés.

Az 1911. év nyarán lezajlott ber-
lini nyomdászsztrájk tanulságai gya-
nánt a német újságkiadók lapja
ezeket írja: „Az írásbeli, de a szó-
beli propaganda idején is a főnö-
kök vagy a reklámszeretők igen
könnyen megadták a választ, hogy
a hirdetésnek semmi értéke és
ha mégis hirdetnek, ezt csupán a
konkurencia miatt teszik. A berlini
nyomdászsztrájk teljesen megdön-
tötte ezt a teóriát. — Körkérdést
intéztek a berlini kereskedőkhöz és
a válaszokból kiderült, hogy míg a
sztrájk tartott s így a hirdetések
nem jelenhettek meg, a vevők szá-
ma lényegesen kevesebb és a for-
galom hasonlíthatatlanul kisebb volt.
— Egy-két kereskedő nyíltan kijel-
entette, hogy őt jelentős anyagi
veszteség érte, a miért nem hirdet-
hetett. A legnagyobb berlini cégek
egyike rögtön felismerte a nyom-
dászsztrájk veszedelmes voltát —
és ezért hirdetéseiiből gyorsan
600.000 példányt nyomatott és azt
szétosztatta Berlin utcáin. Ez a rek-
lám természetesen csinos summába
került: összesen 5200 koronába. Am
a nagyobb berlini lapoknál a na-
gyobb áruházak egy oldal hirdeté-
sért 3800 koronát fizettek. Az új-
sághirdetés nyilvánosságáról kétség-
telen, hogy felér a prospektus nyil-
vánosságával, így tehát kétségtelen,
hogy az újságban való hirdetés a
takarékosabb. A prospektus fölött az
újsághirdetésnek meg van az az
előnye is, hogy nem hajtják el ol-
vasatlanul, mint az utcán kézbe
nyomott prospektust. A berlini
nyomdászsztrájk tehát minden két-
séget kizáró módon bebizonyította,
hogy a nagyobb üzletek számára egye-
nesen létkérdés az újságban való hir-
detés.

Lang és Kun központi szálloda étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47

Cukrász

dessert-sütemények, legjobb kiv. finomtorták, teasütemény és sandwich-különlegességek frissen, nagy választékban készülnék. Bel és külföldi cukorkák különlegességek gazdag választékban. — Parfait-készítményeim elsőrendűek

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivételére nagy suly lesz fektetve. Naponta szetküldés a vidékre is.

Bartos Henrik cukrászdájában
Léva, Mártonffy-u. 2

Interurban telefon szám 12.

Tűzifa, szén és kokszt
kapható

BRAUN JOZSEF és fiánál
(Honvéd-utcza, Wertheimer-ház).

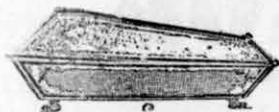
WEISZ SIMON

nórinbergi- és rövidáru nagykereskedése

LÉVA, PETŐFI-UTCZA.

Nás választékunk raktárt tart

faérez koporsókból
koszorúk és az összes
temetkezési cikkekből.

Ujdonság!

gázvilágítás csövezeték nélkül
100 gyertya fény, bárhova
alkalmazható, olcsó fogyasztás,
óránként 3 fill. egyedül
megrendelhető

**Schäffer
Arminnál**

Mangorló u. 8 Léván

Gazdák figyelmébe!

A budapesti műtrágya értékesítési szövetkezet
képviselősege

Njánlok: Superfosfat | Chilis-
Amoniak | Iétromot.

Szárított marha- és sertés trágyát a legjobb
minőségben úgy vagonrakományt, mint
kicsinyben a legolcsóbb árak mellett.

Továbbá ajánl mindennemű erőtakaromány
cikkekét u. m: korpa, száraz répaszelet,
repce és kender pogácsát stb.

Werbovszky Joachim Léva, László-utca 2.

Házassulandók figyelmébe!

A legmodernebb lakberendezések, melyek saját
műhelyemben készítnék, nagy választékban és szolid
árak mellett kaphatók

STEINER JÓZSEF

butor kereskedő, kárpitos és asztalosnál
Léván, Kádi-utca 1. Wertheimer-féle ház.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Telefon szám 33.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsn.
Alfa Separator

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motorok
állandóan üzemben
láthatók

Műkölapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban

MODERN BUTOROK

Kárpitos és diszitó munkák.

Teljes lakberendezések

Weisz Ármin Cégvezető: Kohn Nathan

butorkészítőnél szerezhetők be Zsarnóczán.

HOLZMANN BÓDOG

Telefon 25.

dívatáruháza Léván Kossuth Lajos-tér

Telefon 25.

Nagyobbított dívatáruházámban kész női fehérnemű

ugy mint egész menyásszonyi kelengyék

igen jutányos árban kaphatók.

Legujabb férfi frakk és smoking ingek, gallérok, kezelők
gombok, nyakkendők keztyük és kalapok.